

COLUMN

Dreiging

Mijn zontje van acht wilde niet naar school. „Er is een jongetje in de klas dat vervelend doet”, zei hij. Het zweet brak me uit: krijgen we dat gedonder nou wéér?

Ik dacht terug aan mijn eigen schooltijd. Altijd was er die dreiging: staan ze me op te wachten? Moet ik omfietsen? De onzekerheid was erger dan het pesten zelf. Achteraf viel het zelfs wel mee hoe vaak dat gebeurde – had ik het maar geweten.

We kwamen van een ander dorp. Heit was hoofdmeester geworden in ons nieuwe dorp en mijn zus en ik werden niet door iedereen gepruimd. Ik probeerde me zo onopvallend mogelijk te gedragen, misschien dat ze me dan niet zagen en met rust lieten.

Het maakt je klein, kleiner dan je eigenlijk bent. Je bent jezelf niet, al weet je dat nog niet – als kind.

Net in de week dat alles terugkwam, overleed Ruud Geels. Weekblad *Vrij Nederland* publiceerde postuum een interview met de voormalige superspits, die in zijn carrière uitkwam voor Feyenoord, Ajax en PSV en die tussen 1975 en 1981 vijf keer topscorer van Nederland was.

Gepest worden maakt je klein, kleiner dan je eigenlijk bent

Ruud Geels vertelde over de hel die hij had meegemaakt tijdens het WK van 1974. Terwijl heel Nederland uit zijn dak ging over het wondervoetbal waarmee Johan Cruyff, Willem van Hanegem en al die anderen de wereld verbijsterden, was hij – wisselspeler – vier weken lang gepest en gekleineerd.

Hij was te lief, te zachtvaardig. Dan ben je aan de beurt. En hij was kalend. Dubbel pech.

„Het waren de ergste weken uit mijn leven”, vertelde Geels. Het dieptepunt waren de maaltijden. Drie keer per dag. De basisspelers duldden Geels niet bij hen aan tafel en dat kreeg hij te horen. Als hij iets op zijn boterham wilde doen, was het of te dik of te dun. Als hij koffie inschonk, werd hem te verstaan gegeven dat hij voor zijn beurt ging.

„Ik ging op het laatst met knikkende knieën de trap af als we moesten eten”, onthulde Geels. „Alles was gericht op vernederen, op het totaal kapotmaken van een ander. Die zogenaamde tafelhumor was altijd ten koste van.”

Ruud Geels keerde na het WK als een gebroken man terug bij zijn gezin, maar toch bleef hij presteren – bewonderenswaardig. In zijn biografie *Altijd Raak* uit 2007 bagatelliseert hij het gepest tijdens dat WK zelfs. Hij noemt het „plagerijtjes” en geeft zichzelf achteraf min of meer de schuld: had ik mijn mond maar eerder open moeten doen.

Sympathiek, maar te makkelijk. Hoe vaak heb ik mezelf niet verweten dat ik die pestkoppen in ons nieuwe dorp op hun bek had moeten slaan, achteraf?

Pesters zijn overal. Op school, op het werk, op sociale media, in de kleedkamer. Ik zeg: pak ze aan. En maak niet de fout de schuld neer te leggen bij het slachtoffer, bij jezelf. Ook niet achteraf.

JOHANN MAST
johann.mast@lc.nl

Zion Martina (20) uit Den Helder belandde als 15-jarig joch bij de Leeuwarder boksvereniging Frisia. Leeuwarden is nu zijn thuisbasis, maar hij is op doorreis. „Zijn droom is olympisch kampioen worden.”

Bokser op doorreis

Bokser Zion Martina leeft als een monnik om zijn olympische droom in vervulling te kunnen laten gaan.

TEKST HARM POSTMA
FOTO'S NIELS WESTRA

Terwijl bokstrainer Pascal Hartkamp zeven tweetallen onderricht geeft in de edele bokstechnieken, houdt hij vanuit zijn linkerooghoek de boksring in de gaten. Daar traint Zion Martina met Wisse Piersma. Die laatste wil dolgraag leren. Het liefst van Martina. Die kent vanavond geen genade. „Je ziet het. Een gewone sterveling heeft niets in te brengen tegen Zion”, zegt Hartkamp.

Het is woensdagavond, trainingsavond voor de wedstrijdbokkers bij de Leeuwarder boksvereniging Frisia. „Deze jongen is zo cool in zijn hoofd. Zo goed”, vervolgt Hartkamp over Martina. „Dan hebben we met Geronimo Hartmans en Farshid Bos nog twee van zulke. Zijn gewoon binnen komen lopen, hè. Een zegen is het.”

Drie jonge twintigers die nu al beter en veelzijdiger zijn dan Hartkamp (48), voormalig zwaargewicht in de a-klasse, ooit geweest is, volgens de trainer zelf. „Ik wilde erop en erover. Zion zie ik soms gekke dingen doen. Laatst ging-ie tijdens een partij zomaar in de touwen hangen. Stoten ontwijken. „Waarom doe je dat”, vroeg ik hem later. „Even zien of ik dat kan”, vertelde hij. Ik zou dat nooit gedurfd hebben”, aldus Hartkamp.

Na afloop van de training spreekt Hartkamp zijn pupil aan. „Moest je hem zo hard slaan?”, vraagt Hartkamp. Martina: „Het was niet hard. Wisse zei dat het minder hard was dan de vorige keer. En ik moet mijn dingen op wedstrijdscherpte doen. Dit was wel mijn laatste training voor zaterdag.”

Deze zaterdag bokst Martina in Rotterdam de kwartfinale van het Nederlands kampioenschap. „Daarom stond Wisse er. Voor mij. Zo gaat dat. Je bent in dienst van elkaar. Nu moet het gebeuren. Hier ben ik mijn hele jonge leven al mee bezig”, zegt Martina.

ROCKY EN MUHAMMAD ALI

Zijn leven begon twintig jaar geleden in Den Helder als enig kind van Gerardo Martina en Jeanet Bode. Vader Martina, een geboren Amsterdammer, is een voormalig kickbokser met Antilliaanse roots. Zijn ouders kwamen in 1969 op jonge leeftijd over van Curaçao. Moeder Bode (uit Den Helder) was een verdienstelijk judoka.

Toen Martina zeven was, zag hij – in Thailand, waar zijn vader tijdens hun gezinsvakantie op trainingskamp was – voor het eerst de boksfilm *Rocky*, vertelt zijn vader een dag eerder via de telefoon: „Ik wil bokser worden”, riep Zion al snel. Mijn vrouw hield hem voor dat het een film was. Niet de echte wereld. Thuis heeft ze hem filmpjes laten zien van Muhammad Ali. Dan is hij wel gezien, dacht zij. Maar Zion werd nog enthousiaster”, zegt vader Martina lachend.

Muhammad Ali – in 1942 geboren als Cassius Clay, 's werelds beroemdste bokser die overleed in 2016 – is het grote voorbeeld van de jonge bokser. „Dat huppeltje van hem, die beroemde shuffle, zijn passie voor het boksen, de grote mond en zijn bravoure, daar viel ik voor. Dat ging ik nadoen”, vertelt Martina. Zelfvertrouwen had hij al van zichzelf, weet hij. „Zijn kinderlijke overtuiging is

Zion Martina traint overal en nergens om zoveel mogelijk bokskennis te vergaren.

Zion Martina krijgt met zijn praatjes en bravoure veel voor elkaar

Vader Gerardo Martina is het voorbeeld voor zijn zoon Zion. EIGEN FOTO

volwassen geworden”, denkt trainer Hartkamp. „Het is mijn tweede natuur geworden”, zegt Martina.

KATTENKWAAD

Vol zelfvertrouwen verkaste Martina op zijn vijftiende naar de Maritieme Academie in Harlingen. Vader Martina: „Zion wilde op zijn 12de al gaan. Van ons moest hij eerst de mavo afmaken. Daarna konden we hem niet meer tegenhouden.”

„Ik kom uit een marinestad. Mijn maatjes gingen naar Harlingen. Dan gaat het toch kriebelen. Dus ging ik”, zegt Martina. „Ik had het niet willen missen. Die kameraadschap binnen het internaat. We haalden veel kattenkwaad uit maar moesten het ook zelf rooien. Daar leer je van. Ik heb het papiertje. Dat is mijn baanzekerheid. Een telefoontje en morgen zit ik ergens aan boord”, zegt Martina stellig.

Op 15-jarige leeftijd begon hij ook bij Frisia. Vanaf zijn negende trainde Zion reeds bij een bokscub in Den Helder, maar dat was nogal vrijblijvend, volgens zijn vader. Hij reed twee keer per week vanuit Den Helder naar Harlingen, pikte daar zijn zoon op en bracht hem naar de trainingen. Bij Frisia werd het serieus. Daar leerde Martina de trainers Piet Rozendaal, Meile Zijlstra en later Hartkamp kennen. „Altijd die verhalen over Koopmans.”

LOUIS VAN GAAL

Over Rudy Koopmans, over Friesland's beste bokser aller tijden. Koopmans, maar ook Alex Blanchard – in 1982 Koopmans' opponent in een van Nederlands meest beladen bokspartijen ooit – en Regilio Tuur (voormalig wereldkampioen) werden Martina's idolen. „Over hen heb ik alles gelezen. Alle beelden gezien.”

Koopmans ontmoette hij al eens. „Die weet veel. De Louis van Gaal van het boksen”, zegt Martina met een knipoog. Hij traint geregeld bij Blanchard in Amsterdam. „Alex en ik hebben gelijkenissen. Hij had veel zelfvertrouwen, al noemde men dat arrogant in Nederland, en is net zo gek van Muhammad Ali”, aldus Martina.

Frisia is nu zijn thuisbasis. Martina: „Daar train ik vijf dagen per week. Daarnaast train ik overal en nergens. Om kennis te vergaren.” Zo is hij afgelopen zomer tien dagen in New York geweest. Op een door sponsors betaalde reis. „Loon naar werken. Met zijn praatjes en bravoure krijgt hij dat voor elkaar”, zegt Hartkamp.

In New York trainde Martina in de be-

“DEZE JONGEN IS ZO COOL IN ZIJN HOOFD. ZO GOED

roemde boksschool Gleasons Gym (van 1937, Frisia is van 1933). „Het mekka van de bokssport. Die hebben wel 130 kampioenen voortgebracht. Mijn idolen trainden daar ooit. Gleasons is veel groter dan Frisia maar de sfeer was dezelfde. En ik trainde daar! Het voelde als thuiskomen. Als het begin van mijn droom”, zegt Martina.

OLYMPISCHE DROOM

Hij heeft er tegenwoordig tijd voor. Martina deed een jaar Cios en een opleiding tot beveiliging, maar beide projecten liepen op een teleurstelling uit. Twee jaar geleden stopte de bokser met school. Zijn ouders vonden het prima. „Zijn droom is olympisch kampioen worden. Daar doet en laat hij alles voor. Wie zijn wij om hem daarbij weg te houden?”, zegt vader Martina.

Twee jaar geleden kocht de familie Martina een chalet op camping De Kleine Wielen, vlak bij Leeuwarden. „Mijn ouders vierten er hun vakanties. Ik woon er doordeweeks.” Hij leeft er als een monnik. „Volgens mijn regime.” Hij traint veel. Loopt hard om vier uur in de ochtend. Zwemt nog in buitenwater. Martina: „Niemand doet het zo, hè. Daar haal ik nog meer vertrouwen uit. Op de camping vind ik rust.”

Martina werd in twee jaar tijd a-klasser. Ongekend snel. Hij wordt binnenkort Nederlands kampioen, volgens zijn eigen stellige overtuiging. Hij heeft verschillende routes uitgestippeld op weg naar de Olympische Spelen. Op een A4'tje. Die roadmap, een advies van Tuur, hangt thuis.

„Volgens de kortste route moet ik Nederlands kampioen worden, internationaal veel boksen en me zien te plaatsen voor de OS van 2024”, aldus Martina. Het lijkt een onhaalbaar scenario. Een ander plan leidt hem naar de Spelen van 2028 of via een professionele carrière in Amerika naar een wereldtitel. „Alles volgens plan. Als ingenieur Lely de Afsluitdijk zonder plan had laten bouwen, was het ook fout gegaan”, aldus Martina.

Hij heeft een rotsvast vertrouwen in zijn eigen kunnen, is vastberaden de top te bereiken. „Wij kunnen hem, Farshid en Hartmans weinig meer leren. Alleen nog maar verpest eigenlijk, maar we zijn er voor hen”, zegt trainer Hartkamp. Martina zal als amateurbokser sowieso voor Frisia blijven uitkomen. „Liefst met Piet, Meile of Pascal in mijn hoek.”